

Nr.913/C/1282/III-5/2014

CONCLUZII

formulate de procuror

în cauza nr.12/1/2014/HP/P a Înaltei Curți de Casație și Justiție

privind rezolvarea de principiu a chestiunii de drept având ca obiect dacă, în aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art.6 alin.1 din Codul penal, se pot lua în considerare la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită circumstanțele atenuante sau agravante reținute condamnatului și care apar valorificate în pedeapsa concretă, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăzut de legea nouă

În temeiul art.475 din Codul de procedură penală, prin încheierea din 27 martie 2014, pronunțată în dosarul nr.3004/215/2014, Tribunalul Dolj - Secția penală a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție solicitând instanței supreme pronunțarea unei soluții prin care să dea o rezolvare de principiu chestiunii de drept având ca obiect dacă, în aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei, potrivit art.6 alin.1 din Codul penal se pot lua în considerare la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită circumstanțele atenuante sau agravante reținute condamnatului și care apar valorificate în pedeapsa concretă, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăzut de legea nouă.

Din analiza încheierii de sesizare rezultă că aceasta aparține unei instanțe (*tribunal*) investită cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță (*contestație conform art.23 alin.9 din Legea nr.255/2013, cu modificările și completările publicate până la data de 24 decembrie 2013*). De asemenea, se constată că această chestiune de drept a cărei lămurire se solicită a fost invocată în cursul judecății (*ca motiv al contestației*

declarate de condamnat), respectiv, că de lămurirea acestei chestiuni de drept depinde soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată (*soluția în calea de atac depinde de lămurirea ce se va da chestiunii de drept*).

Totodată, în chestiunea de drept supusă lămuririi, nu au fost pronunțate anterior de către Înalta Curte de Casație și Justiție hotărâri prealabile sau în recursul în interesul legii, după cum aceasta nu face nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

În consecință, se constată îndeplinirea condițiilor formale, de admisibilitate a acesteia.

*

1. Instituția aplicării legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei.

Art. 6 din Codul penal realizează echilibrul dintre principiul autorității de lucru judecat și aplicarea legii penale mai favorabile în cazul pedepselor definitive. Astfel, dispoziția menționată justifică limitarea autorității de lucru judecat exclusiv prin necesitatea asigurării efectivității principiului legalității pedepsei (*aceasta trebuind să aibă un suport legal atât la momentul pronunțării sale, cât și al executării*). De aceea, în condițiile în care o pedeapsă aplicată conform legii vechi, definitivă și aflată în executare depășește maximumul prevăzut de legea nouă, diferența până la acest maximum de pedeapsă va fi înlăturată.

2. Circumstanțe atenuante, circumstanțe agravante. Caracterizare

Circumstanțele (*atenuante, agravante*) alcătuiesc conținutul circumstanțial al infracțiunii¹. Sunt împrejurări, situații sau alte date ale realității care, deși se află în afara conținutului infracțiunii, se află într-o relație de dependență cu aceasta (*sporind sau atenuând gradul de pericol social al faptei sau pericolozitatea făptuitorului*).

Odată reținute, efectul circumstanțelor se manifestă în proporționalizarea și individualizarea pedepsei. Din această perspectivă, circumstanțele au fost caracterizate

¹ V. Dongoroz ș.a, *Explicații teoretice ale Codului penal român, Partea generală, Editura Academiei Republicii Socialiste România*, vol. II, p. 138

ca mijloace prevăzute de lege de care trebuie să se folosească instanța de judecată la individualizarea pedepsei².

Dependența funcțională a circumstanțelor față de faptă / făptuitor, precum și caracterul acestora de mijloace de individualizare judiciară justifică concluziile care urmează:

Circumstanțele nu pot fi disociate de limitele de pedeapsă prevăzute de norma de incriminare, aplicarea legii penale mai favorabile realizându-se, atât în ipoteza art. 5 din Codul penal, și cu atât mai mult în ipoteza art. 6 din Codul penal, potrivit criteriului aprecierii globale.

Valorificarea circumstanțelor în ipoteza art. 6 din Codul penal ar echivala cu o individualizare judiciară în faza de executare a pedepsei și pe care textul menționat nu o permite; o asemenea ipoteză aduce atingere autorității de lucru judecat, atingere care însă nu se justifică prin necesitatea asigurării principiului legalității.

De altfel, aceasta este și concluzia doctrinei care a considerat că ” în aplicarea art. 6 din Codul penal, instanța va face o dublă comparație. Mai întâi va compara limitele maxime de pedeapsă din legile penale succesive pentru infracțiunea săvârșită de condamnat, spre a constata dacă legea nouă este mai favorabilă sau nu. După aceasta, maximul special al legii noi va fi comparat cu durata pedepsei concrete pe care o execută autorul și dacă aceasta este mai mare, va fi redusă, obligatoriu, la durata maximului special. În cadrul primei comparații, și anume a limitelor de pedeapsă din legile succesive pentru infracțiunea săvârșită, nu se va ține seama de existența eventuală, a circumstanțelor atenuante care au influențat durata pedepsei concrete ”³.

Mai mult, soluția doctrinară a fost confirmată în mod constant și de jurisprudență:

„Împrejurarea că în cauză s-a aplicat o pedeapsă coborâtă sub minimul special prevăzut de lege, ca urmare a constatării de circumstanțe atenuante, nu are relevanță, deoarece, în aplicarea corectă a dispozițiilor art. 14 alin. 1 c. pen., instanța trebuie să examineze dacă pedeapsa prevăzută în mod abstract de legea nouă este mai mică decât aceea prevăzută de legea anterioară pentru fapta comisă, **comparația neputându-se face între pedeapsa aplicată concret de instanță – în urma constatării de**

² C. Bulai, *Manual de drept penal. Partea generală*, Editura All, p. 361

³ G. Antoniu, *Practica judiciară penală. Partea generală*, vol. I, Editura Academiei RSR, București 1988, p. 44, comentariul 1

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

circumstanțe atenuante – în baza legii anterioare și cea prevăzută de legea în vigoare.⁴”

Pentru aceste motive,
În temeiul art.475 - 477 din Codul de procedură penală,

Vă solicităm

Pronunțarea unei decizii prin care chestiunea de drept supusă dezlegării să primească următoarea rezolvare:

În aplicarea legii penale mai favorabile după judecarea definitivă a cauzei potrivit art.6 alin.1 din Codul penal la maximul special prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită nu se vor lua în considerare circumstanțele atenuante sau agravante reținute condamnatului și care apar valorificate în pedeapsa concretă, atunci când se compară pedeapsa aplicată cu maximul special prevăzut de legea nouă.

**PROCUROR GENERAL,
TIBERIU - MIHAIL NIȚU**

⁴ Tribunalul Suprem, decizia penală nr. 999 din 8 martie 1973, *Culegere de decizii ale Tribunalului Suprem pe anul 1973*, Editura Științifică, p. 355; Tribunalul Suprem în compunerea prevăzută de art. 39 alin. 2 din Legea pentru organizarea judecătorească, decizia penală nr. 2 din 14 ianuarie 1971, *Revista Română de Drept nr. 3, 1972*

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CABINET PROCUROR GENERAL

